

Beleidsregel ontheffing milieuzone gemeente Utrecht

Gelet op de artikelen 4:81, eerste lid, 4:83 en 1:3, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 87 juncto artikel 62 van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990;

Overwegende dat:

- Zij op grond van artikel 87 juncto artikel 62 van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990 bevoegd zijn tot het verlenen van een ontheffing van de geslotenverklaring op grond van het verkeersbord C22a;
- In de gemeente Utrecht een milieuzone is ingesteld voor personen-, bestel- en vrachtauto's die op diesel rijden;
- De gemeenteraad op 10 december 2020 het beleid- en maatregelenpakket voor verbetering van de luchtkwaliteit in 'Beleidsnota Utrecht kiest voor gezonde lucht' en 'Uitvoeringsprogramma Utrecht kiest voor gezonde lucht (2020-2025)' heeft vastgesteld;
- Op grond van het collegebesluit van 19 januari 2021, gepubliceerd op xx januari 2021, als gevolg waarvan personen- of bestelauto's voorzien van een dieselmotor met emissieklasse 3 of lager en vrachtauto's voorzien van een dieselmotor met emissieklasse 4 of lager zonder ontheffing niet worden toegelaten tot de milieuzone;
- Bepaalde soorten diesel personen-, bestel-, en vrachtauto's van de geslotenverklaring milieuzone vrijgesteld zijn;
- Het gewenst is ter invulling van hun beleidsruimte een beleidsregel vast te stellen over de lokale ontheffingen voor de milieuzone Utrecht;

Besluiten vast te stellen de volgende Beleidsregel ontheffing milieuzone gemeente Utrecht.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Paragraaf 1.1 Definities

Artikel 1 Definities

Deze beleidsregel verstaat onder:

- a. *bedrijfsauto met zware laadkraan*:
motorvoertuig, niet ingericht voor het vervoer van personen, waarvan de toegestane maximum massa meer bedraagt dan 3.500 kg, voorzien van een laadkraan;
- b. *bestelauto*:
een voor het vervoer van goederen ontworpen en gebouwd motorvoertuig met ten minste vier wielen met de voertuigclassificatie N1, zoals bedoeld in Richtlijn 2007/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 september 2007 (tot vaststelling van een kader voor de goedkeuring van motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan en van systemen, onderdelen en technische eenheden die voor dergelijke voertuigen zijn bestemd), met een technisch toegestane maximum-massa tot 3.500 kg.
- c. *emissieklasse*:
klasse van uitstoot van broeikasgassen, verontreinigende gassen en deeltjes door een voertuig als bedoeld in de bijlage van het Kentekenreglement.
- d. *kermis- en circusvrachtauto*:
vrachtauto die feitelijk gebruikt wordt als kermis- en circusvoertuig als bedoeld in artikel 1.1 van de Regeling voertuigen en in het kentekenregister is aangeduid als kermis- en circusvoertuig.
- e. *milieuzone*:
het gebied in de stad Utrecht (zie bijlage 1, kaart milieuzone vracht-, bestel- en personenauto's) waar vanaf 1 april 2021 bestel- en personenauto's uit de categorie diesel met emissieklasse 3 en lager worden geweerd.
- f. *gehandicaptenvoertuig*:

voertuig dat is ingericht voor het vervoer van een gehandicapte, niet breder is dan 1,10 meter en niet is uitgerust met een motor, dan wel is uitgerust met een motor waarvan de door de constructie bepaalde maximumsnelheid niet meer dan 45 km per uur bedraagt, en geen bromfiets is;

- g. *onderneming*:
elke eenheid die een economische activiteit uitvoert, ongeacht haar rechtsvorm en wijze van financiering.
- h. *personenauto*:
voertuig van de voertuigcategorie M met de voertuigclassificatie M1 niet zijnde een gehandicaptenvoertuig of een motorrijtuig met beperkte snelheid; in ieder geval wordt als personenauto aangemerkt een voertuig dat blijkt uit het afgegeven kentekenbewijs een personenauto is.
- i. *verhuisauto*:
vrachtauto die gebruikt wordt door een verhuisonderneming en bestemd is voor het vervoeren van inboedels.
- j. *vrachtauto*:
voertuig, aangedreven door een compressiemotor, dat niet is ingericht voor het vervoer van personen, waarvan de toegestane maximum massa meer bedraagt dan 3.500 kg.

Paragraaf 1.2 Doel en afbakening

Artikel 2 Doel

Deze beleidsregel heeft als doel om nader invulling te geven aan de beslissingsruimte van het college van burgemeester en wethouders bij de verlening van een ontheffing voor de milieuzone. Hierbij wordt rekening gehouden met zowel maatschappelijke als economische belangen.

Artikel 3 Afbakening

Deze beleidsregel is van toepassing op diesel personen-, bestel-, en vrachtauto's die niet voldoen aan de eisen voor de milieuzone.

Hoofdstuk 2 Specifieke bepalingen

Paragraaf 2.1 Ontheffingsmogelijkheden

Artikel 4 Dagontheffing

4A Personenauto's

1. Personenauto's komen niet in aanmerking voor een dagontheffing. Hiervoor bieden onder andere de P+R's, deelmobiliteit, en het openbaar vervoer een alternatief.

4B Bestelauto's

1. Bestelauto's in eigendom van een onderneming die niet aan de milieuzoneregels voldoen en slechts incidenteel voor het laden en lossen van goederen in de milieuzone moeten zijn, kunnen op aanvraag in aanmerking komen voor een incidentele dagontheffing.
2. Het college van burgemeester en wethouders kan per onderneming maximaal zes keer per jaar een ontheffing verlenen.

4C Vrachtauto's

1. Vrachtauto's die niet aan de regels van de milieuzone voldoen, kunnen op aanvraag in aanmerking komen voor een incidentele dagontheffing.
2. Het college van burgemeester en wethouders kan per vrachtauto maximaal twaalf keer per jaar een ontheffing verlenen.

Artikel 5 Langdurige ontheffing

5A Personenauto's en bestelauto's

1. Op aanvraag kan het college van burgemeester en wethouders aan eigenaren van voertuigen van gehandicapten, welke zijn aangepast voor € 500,00 of meer, op hun verzoek voor onbepaalde tijd een voertuig- en persoonsgebonden ontheffing verlenen indien de eigenaar inwoner is van de gemeente Utrecht, of een aantoonbaar vast werk- of studieadres heeft in de milieuzone in de gemeente Utrecht en aantoont dat specifieke omstandigheden ontheffing noodzakelijk maken.

5B Bestelauto's

1. Op aanvraag kan het college van burgemeester en wethouders de eigenaar of houder van een bestelauto een ontheffing verlenen indien de eigenaar of houder van de bestelauto in de gemeente Utrecht een onderneming is en aantoont dat specifieke tijdelijke bedrijfseconomische omstandigheden dit noodzakelijk maken. Dergelijke ontheffingen worden alleen bij uitzondering verleend en worden verleend voor de duur van maximaal één jaar.
2. Bij de afweging tot het verlenen van een dergelijke langdurige ontheffing wordt onder meer meegewogen:
 - a. de noodzaak voor de ondernemer om met het betreffende voertuig in de zone te zijn,
 - b. de voorhanden zijnde alternatieven, binnen en buiten de eigen onderneming
 - c. de mogelijkheid om goederen via een aanbieder van Stadsdistributie te vervoeren,
 - d. de financiële mogelijkheden van de ondernemer en
 - e. de te verwachten duur en frequentie van het binnentreden van de milieuzone.
3. Na de ontheffingsperiode van een jaar worden aanvragen voor een verlenging alleen gehonoreerd indien er financieel nog steeds geen mogelijkheden zijn om aan de vereisten van de milieuzone te voldoen en de aanvrager voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. er wordt schriftelijk aangetoond dat binnen een periode van maximaal een jaar een alternatieve oplossing is gevonden;
 - b. de aanvraag van de verlenging dient maximaal een maand na het aflopen van de ontheffing te zijn aangevraagd.
 - c. Een verlenging wordt maximaal één keer verleend.

5C Vrachtauto's

1. Op aanvraag kan het college van burgemeester en wethouders aan een eigenaar of houder van een vrachtauto een langdurige ontheffing van een jaar verlenen indien de eigenaar of houder van de vrachtauto aantoont dat specifieke omstandigheden dit noodzakelijk maken. Dergelijke ontheffingen worden alleen bij uitzondering verleend en worden verleend voor de duur van maximaal één jaar.
2. Bij de afweging tot het verlenen van een dergelijke langdurige ontheffing wordt onder meer meegewogen:
 - a. de noodzaak voor de onderneming om met het betreffende voertuig in de zone te zijn,
 - b. de voorhanden zijnde alternatieven, binnen en buiten het eigen bedrijf,
 - c. de mogelijkheid om goederen via een aanbieder van Stadsdistributie te vervoeren,
 - d. de financiële mogelijkheden van de ondernemer,
 - e. de te verwachten duur en frequentie van het binnentreden van de milieuzone,
 - f. de afschrijving van het voertuig en bereidheid tot vervanging en mate van overtreding van de milieuzone de afgelopen periode.
3. Na de ontheffingsperiode van een jaar worden aanvragen voor een verlenging alleen gehonoreerd indien er financieel nog steeds geen mogelijkheden zijn om aan de vereisten van de milieuzone te voldoen en de aanvrager voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. er wordt schriftelijk aangetoond dat binnen een periode van maximaal een jaar een alternatieve oplossing is gevonden;

- b. de aanvraag van de verlenging dient maximaal een maand na het aflopen van de ontheffing te zijn aangevraagd.
- c. Een verlenging wordt maximaal één keer verleend.

Artikel 6 Permanente Ontheffing

1. Op aanvraag kan het college van burgemeester en wethouders aan de eigenaar of houder van een kermis- of circusvoertuig of een trekker met 4 of meer assen, jonger dan 13 jaar, een ontheffing verlenen.
2. Op aanvraag kan het college van burgemeester en wethouders aan de eigenaar of houder van een bedrijfsauto met zware laadkraan of een verhuisauto, jonger dan 13 jaar, een ontheffing verlenen.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 7 Intrekking

De onderstaande regelingen worden ingetrokken met ingang van de datum waarop deze beleidsregel in werking treedt:

- Beleidsregels ten behoeve van de beoordeling van aanvragen voor ontheffingen van de milieuzone voor bestel- en personenauto's,
- Beleidsregels ten behoeve van de beoordeling van aanvragen voor ontheffingen van de Milieuzone 2009,
- Reglement ontheffingen milieuzone vrachtauto's gemeente Utrecht 2018-2019.

Artikel 8 Overgangsbepalingen

Besluiten, genomen krachtens een regeling bedoeld in artikel 8, die golden op het moment van de inwerkingtreding van deze beleidsregel en waarvoor deze beleidsregel overeenkomstige besluiten kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze beleidsregel.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking de dag na bekendmaking in het Gemeenteblad.

Artikel 10 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als Beleidsregel ontheffing milieuzone gemeente Utrecht.

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, in de vergadering van 19 februari 2020.

*De secretaris, de burgemeester,
Gabrielle G.H.M. Haanen Sharon A.M. Dijkema*

Toelichting bij de Beleidsregel ontheffing milieuzone gemeente Utrecht

Algemeen

We willen een gezonde leefomgeving met gezonde lucht voor onze inwoners. De luchtkwaliteit in Utrecht wordt steeds beter, maar zonder extra maatregelen verbetert de luchtkwaliteit onvoldoende. Daarom heeft de gemeenteraad op 10 december 2020 een besluit genomen over nieuwe maatregelen voor een betere luchtkwaliteit: 'Utrecht kiest voor gezonde lucht'.

Een van de maatregelen die is opgenomen in het luchtmaatregelenpakket is de aanscherping van de milieuzone voor dieselpersonen- en bestelauto's naar het weren van emissieklasse 3 en lager in 2021. Met het oog op een verdere verbetering van de luchtkwaliteit is landelijk besloten tot aanscherping van de milieuzone voor dieselvrachtauto's per 2022 naar toelaten vanaf emissieklasse 6 (paarse zone). Vanaf dat moment vallen ook personenbussen (bijvoorbeeld: stadsbussen, touringcars) onder het toelatingsregime voor vrachtauto's.

In januari 2023 wordt een voorstel voor vergroting van de milieuzone tot aan de snelwegring aan de gemeenteraad voorgelegd.

In 2025 gaat de aanscherping van de milieuzone een stap omhoog, dan mogen dieselpersonen- en bestelauto's tot en met emissieklasse 4 (blauwe zone) niet meer in de milieuzone komen.

In het huidige milieuzonegebied geldt vanaf 2025 een ZE-zone voor vracht- en bestelauto's.

Op 29 oktober 2019 is door het Rijk het besluit tot wijziging van het RVV, het BABW en het Kentekenreglement genomen, met als doel de landelijke harmonisatie van milieuzones. Op grond van deze harmonisatieregeling moeten gemeenten met een bestaande milieuzone overgaan naar een gele of groene milieuzone. Vanaf 29 oktober 2020 geldt ook een aantal landelijke vrijstellingen.

Naar aanleiding van het bovenstaande moet het ontheffingenbeleid milieuzone Utrecht worden gewijzigd. Vrijstellingen

Bepaalde soorten diesel personen-, bestel-, en vrachtauto's zijn van de geslotenverklaring milieuzone vrijgesteld. Tot de voertuigen die worden vrijgesteld behoren in de eerste plaats kampeerwagens (campers) echter met dien verstande dat dit alleen geldt ten aanzien van de milieuzone waarin de houder van het voertuig woonachtig is. Dit stelt de houder in staat om de kampeerwagen in ieder geval bij zijn woning in en uit te pakken. In de tweede plaats vallen voertuigen van veertig jaar of ouder onder de vrijstelling. De derde categorie vrijgestelde voertuigen betreffen rolstoeltoegankelijke voertuigen. Deze voertuigen zijn in het kentekenregister herkenbaar met de code SH, als aanduiding voor speciale doeleinden voor rolstoelen toegankelijk voertuig of met de bijzonderheidscode 145, 146, 147 of 149. Daarnaast wordt een belangrijk deel van de ontheffingen dat onder het Convenant stimulering schone vrachtauto's en milieuzonering geldt, vervangen door een landelijke vrijstelling. Het gaat om vrachtauto's met de in het kentekenregister vastgelegde carrosseriecode 15, 16, 19, 23, 26, 27, 31 of de aanduiding speciale doeleinden SB en SF, die jonger zijn dan 13 jaar. Meer informatie hierover is te vinden op deze internetpagina: <http://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/gezonde-leefomgeving/luchtkwaliteit/milieuzone/>.

Artikelsgewijs

Artikel 4 Dagontheffing

Voor bestelauto's die niet aan de toegangsvoorwaarden voldoen en slechts incidenteel in de milieuzone hoeven te zijn, kan door een onderneming een beperkt aantal keer per jaar een dagontheffing worden aangevraagd. Dit voorkomt dat een onderneming voor deze incidentele bezoeken aan de milieuzone moet gaan investeren in een nieuw voertuig.

De mogelijkheid om voor vrachtauto's een dagontheffing aan te vragen komt voort uit landelijke afspraken en is een voortzetting van huidig ontheffingenbeleid. Het gaat hier om vrachtauto's die niet op grond artikel 86d, vijfde lid onder d, of zesde lid onder b, van de Landelijke harmonisatieregeling in aanmerking komen voor een vrijstelling of ontheffing.

Op grond van de landelijke harmonisatieregeling is een aantal categorieën bijzondere voertuigen, waarvoor voorheen nog een ontheffing moest worden aangevraagd, vrijgesteld van de milieuzone. Het gaat om vrachtauto's met de in het kentekenregister vastgelegde carrosseriecode 15, 16, 19, 23, 26, 27, 31 of de aanduiding speciale doeleinden SB en SF, die jonger zijn dan 13 jaar.

Artikel 5 Langdurige ontheffing

Personenauto's en bestelauto's

Artikel 86d, zesde lid, onder a, van de landelijke harmonisatieregeling bepaalt dat er een landelijk geldende ontheffingsmogelijkheid moet zijn voor voertuigen van gehandicapten, welke zijn aangepast voor € 500,00 of meer. De mogelijkheid om ontheffing te verlenen op deze grond is al opgenomen in het ontheffingenbeleid van gemeenten die een milieuzone voor personen- en/of bestelauto's hebben, zoals Arnhem, Utrecht en Amsterdam. Uitgangspunt is dat alle gemeenten met een milieuzone dit beleid gaan toepassen, gelet op het harmoniserende karakter van de wetgeving ten aanzien van deze ontheffing. Deze lokaal verstrekte ontheffingen worden geldig in alle gemeenten met een milieuzone.

Een ontheffing kan worden verleend voor een personen-of bestelauto met emissieklasse 3 of lager die is aangepast voor een bedrag van minimaal € 500,00. De aanpassing is gedaan vanwege de handicap van de voertuigeigenaar, een gezinslid of een persoon voor wie de eigenaar mantelzorger is.

Bestelauto's

Voorbeelden waarbij een langdurige ontheffing verleend kan worden zijn:

- niet-frequent gebruikte "niet-commerciële voertuigen".
- ondernemingen met een bestelauto die financieel geen mogelijkheden hebben om aan de vereisten van de milieuzone te voldoen en (andere) schrijnende gevallen. De onderneming dient dat aan te tonen, bijvoorbeeld door middel van een recente accountantsverklaring. Verder kan om de volgende gegevens worden gevraagd: jaarrekeningen van de afgelopen drie jaar inclusief een afschrift van spaartegoeden.
- bestelauto's die vervangen worden door een nieuwe bestelauto die wel aan de toegangseisen voldoet, maar nog niet geleverd is. Daartoe dient een bewijs van aankoop van de verkoper of schriftelijke afspraak te worden overlegd. Als er binnen de onderneming onvoldoende andere voertuigen beschikbaar zijn die wel aan de eisen voldoen, dan is een ontheffing mogelijk tot het moment van levering, met een maximum looptijd van een jaar. De mate van coultance hangt af van de omvang van de investering die gedaan wordt in een minder vervuilend alternatief.

Vrachtauto's

De ontheffingsmogelijkheid voor vrachtauto's is een voortzetting van al bestaand ontheffingenbeleid.

Voor vrachtauto's die niet voldoen aan de toegangseisen van de milieuzone, maar die worden vervangen door vrachtauto's die wel voldoen (emissieklasse 4) of schoner zijn, kan ter overbrugging van de leveringsperiode van deze voertuigen een ontheffing worden verleend voor maximaal twaalf maanden.

Voorbeelden waarbij een langdurige ontheffing verleend kan worden zijn:

- niet-frequent gebruikte "niet-commerciële voertuigen".
- ondernemingen die financieel geen mogelijkheden hebben om aan de vereisten van de milieuzone te voldoen en (andere) schrijnende gevallen. De onderneming dient dat aan te tonen, bijvoorbeeld door middel van een recente accountantsverklaring.
- vrachtauto's die vervangen worden door een nieuwe vrachtauto die wel aan de toegangseisen voldoet, maar nog niet geleverd is. Daartoe dient een bewijs van aankoop van de verkoper of schriftelijke afspraak te worden overlegd. Als er binnen de onderneming onvoldoende andere voertuigen beschikbaar zijn die wel aan de eisen voldoen, dan is een ontheffing mogelijk tot het moment van levering, met een maximum looptijd van een jaar. De mate van coultance hangt af van de omvang van de investering die gedaan wordt in een minder vervuilend alternatief.

In Utrecht geldt al een milieuzone voor vrachtauto's (> 3.500kg) voor euroklasse IV of hoger. De toegangseis is vanwege de landelijke harmonisatie op 29 oktober 2020 niet veranderd; euro IV of hoger is emissieklasse 4 of hoger geworden. Daarom heeft het college besloten het ontheffingenbeleid voor vrachtauto's voort te zetten.

Artikel 6 Permanente ontheffing

Vrachtauto's komen in aanmerking voor een ontheffing als deze tot een van de volgende categorieën behoren: een kermis- of circusvoertuig, een bedrijfsauto met zware laadkraan, een verhuisauto of een trekker met 4 of meer assen bezit, en deze jonger is dan 13 jaar. Als het voertuig voldoet aan deze voorwaarde, dan verleent RVO automatisch voor een kermis- of circusvoertuig of een trekker met 4 of meer assen een ontheffing. Deze hoeft niet aangevraagd te worden. Deze blijft geldig tot het moment dat het voertuig 13 jaar is.

Voor een verhuisauto of bedrijfsauto met zware laadkraan moet wel een ontheffing aangevraagd worden bij RVO. Deze blijft geldig tot het moment dat het voertuig 13 jaar is.

Artikel 9 Overgangsbepaling

Als al een ontheffing voor een voertuig is verleend, blijft die – zolang de geldigheidsduur van de ontheffing niet is verlopen - na inwerkingtreding van deze beleidsregel geldig.

Op aanvragen om een besluit, ingediend onder de oude beleidsregels, wordt volgens de Algemene wet bestuursrecht beslist overeenkomstig de nieuwe beleidsregel (toetsing ex nunc).

Op bezwaarschriften ingediend naar aanleiding van een besluit genomen onder het oude recht, wordt eveneens besloten krachtens deze beleidsregel, met dien verstande dat de bezwaarde niet in een nadeligere positie mag komen dan hij onder het oude recht zou hebben gehad.

